

**KASIM 2017 TARİH BASKILI
ULUSLARARASI ÖRGÜTLER
DERS KİTABINA İLİŞKİN DÜZELTME CETVELİ**

1- 1. Ünite , Sayfa 7, 2. paragrafa metin eklenmiştir.

...doğal olarak örgütler bu yeni düzenin en önemli unsurları olacaktır. Liberal yaklaşım bağlamında devletin egemenliğini aşan kurumsal yapılar bu açıdan önemli rol oynar. Devlet egemenliği ancak bu tür ulusötesi ya da ulusüstü kurumsal yapıların güçlenebildiği ölçüde zayıflar ve devlet dışı aktörlere uluslararası ilişkilerde alan açılabilir.

2- 1. Ünite, 9. sayfa sağ sütun 2. paragraf 2. cümlede yer alan “İşlevselci” kelimesinin yanına “(Fonksiyonalist)” ifadesi eklenmiştir.

3- 1. Ünite, Sayfa 12, 1. paragraf aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Uluslararası örgütler ve uluslararası güvenlik arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Realist yaklaşıma göre güvenliğin çözülmesi gereken esaslı bir sorun olması, merkezi bir yönetimin yokluğunda işleyen devletlerarası ilişkilerin doğasından kaynaklanmaktadır. Böylece devletlerarası ilişkilerde, savaş gibi, ortaya çıkan sorunlara çözüm getirmek ve işbirliğini kolaylaştırmak üzere kurulan ilk uluslararası örgütler, öncelikle uluslararası sistemin anarşik doğasından kaynaklanan güvenlik sorunu ile ilgilenilmesi ihtiyacı tarafından şekillendirilmişlerdir. Liberaller, uluslararası sistemin anarşik doğasının ancak uluslararası kurallar, kurumlar ve örgütler yoluyla barışçıl bir yönde dönüştürülebileceğini ileri sürmektedir. Günümüze kadar kurulan en önemli uluslararası örgüt olan Birleşmiş Milletler (BM) İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ertesinde kurulmuştur. BM'nin ana amacı, Antlaşma metninde belirttiği üzere, uluslararası barış ve güvenliği korumaktır. BM bu amacını gerçekleştirmek için, kolektif güvenliği sağlama konusunda başarısızlığa uğrayan Milletler Cemiyeti'nin sınırlılıklarını aşacak şekilde kurulmuştur. Bu doğrultuda atılan en önemli adım kuvvet kullanımının Madde 2/4 kapsamında yasaklanmasıdır. Bu geniş yasak içinde istisna Meşru Müdafaa (51'nci Madde) ve (57'nci Madde) uluslararası barış ve güvenliğinin tehdidini bertaraf etmek üzere alınan BM Güvenlik Konseyi Kararıyla kuvvet kullanımıdır

4- 1. Ünite, 22. sayfa sağ sütun ilk paragrafın sonuna “2016 yılında Birleşik Krallık'ta gerçekleştirilen referandumda %52 oranında AB üyeliğinden ayrılma görüşü ortaya çıkınca Brexit süreci başlamış ve Birleşik Krallık 31 Ocak 2020 tarihi itibarıyla AB üyeliğinden resmen ayrılmıştır. Böylece üye sayısı 27'ye düşmüştür.” metni eklenmiştir.

5- 2. Ünite, 34. sayfa ilk paragraf son cümle “Birleşmiş Milletler terimini ortaya atan ABD Başkanı Roosevelt olmuştur ve daha sonra 1945 San Francisco Konferansı'nda vefat etmiş olan Roosevelt'e ithafen örgütün ismi Birleşmiş Milletler olarak kabul edilmiştir.” şeklinde düzenlenmiştir.

6- 2. Ünite, 33. sayfa ilk paragrafın son cümlesi değiştirilmiştir

Ancak “uluslararası işbirliğini geliştirmek ve barış ve güvenliği sağlamak” amacıyla kurulan ilk uluslararası örgüt, Birinci Dünya Savaşı'nın ardından 1920 yılında kurulan Milletler Cemiyeti (MC) örgütüdür.

7- 2. Ünite, 58. sayfa ilk paragrafın son cümlesi çıkartılmıştır.

8- 3. Ünite, 71. sayfa sağ sütun 2. paragraf son cümle “Örgüt, 1949 yılında kuruluşundan itibaren 8 genişleme süreci geçirdi ve 30 üye sayısına ulaştı.” şeklinde düzenlenmiştir.

9- 3. Ünite, 72. sayfa sol sütun alttan 8. cümle “...çıkılmıştır. Nitekim Kuzey Makedonya olarak 2020 yılında NATO'ya 30. üyesi olarak katılabilmektedir.” şeklinde düzenlenmiştir.

10- 3. Ünite, 72. sayfa paragrafın içeriği güncellenmiştir.

... Gürcistan'ın üyeliği ise belirsizliğini korumaktadır. 2023 yılında Finlandiya, 2024 başında ise İsveç üye olmuştur. Diğer yandan NATO'nun Batı Balkanların ardından farklı coğrafi bölgelerden ülkeleri üyeliğe kabul etmesi bir ihtimal olarak orta-dadır.

11- 3. Ünite, 72. sayfa “NATO'nun Görev Alanı” başlıklı metinde ilk paragrafın içeriği güncellenmiştir.

... 5. Maddeye şimdiye kadar Amerika Birleşik Devletleri'nde 2001 tarihinde yapılan 9/11 terör saldırılarına karşılık olarak bir defa başvurulmuştur. Aynı antlaşmanın 6. maddesine göre ise Örgütün görev alanı, üye devletlerin ülkeleri (toprakları, karasuları, hava sahaları) ve bunların Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde kalan adalarını, uçak ve gemilerini kapsamaktadır.

- 12- 3. Ünite, Sayfa 73, "NRC" kısaltmaları "NRK" olarak değiştirilmiştir.
- 13- 3. Ünite, Sayfa 75, "2010" tarih "2018" olarak güncellenmiştir.
- 14- 3. Ünite, Sayfa 78, 1. paragraf aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

...yoluyla Afrika kıtasının barışını hedeflemektedir. NATO'nun sürdürdüğü bir diğer operasyon ise hava devriyesine yöneliktir. Bu misyonun oluşturulmasında Rusya'nın 2014 yılında Ukrayna'ya yaptığı müdahalenin rolü olduğu NATO belgelerine yansımıştır. NATO, hava devriyesi misyonu ile hava sahası ihlallerini denetlemekte ve gerekli önlemleri almaktadır. Bu kapsamda Arnavutluk'ta, Sloveanya'da ve Baltık bölgesinde hava sahasının denetimini artırmak adına hava gücüne takviyeler gerçekleştirdi. Bu bölgelerde Rus **savaş uçaklarının** müttefik hava sahasını **ihlal** ettiğini tespit etti. Bu misyon, örgütün kolektif savunmasına katkı sunmakta ve deniz gücünü kapsamaya vesilesiyle ihtiyaç halinde denizde faaliyet gösterebilmektedir. Ayrıca NATO savunma sistemini ve örgütün balistik savunma sistemini de kapsamında bulundurmaktadır.

- 15- 3. Ünite, 81. sayfa sağ sütun ilk paragraf sonuna "Bu yapı 2012 yılında Müttefik Kara Komutanlığı'na (LAND-COM) dönüşmüştür." cümlesi eklenmiştir.
- 16- 3. Ünite, Sayfa 82, 1. paragraf aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

Diriöz'ün görev tanımında NATO savunma politikası, üye ülkelerin milli ve kolektif savunmalarına destek olacak mekanizmaların planlaması, savunma reformu, AB ve diğer kurumlarla işbirliği, lojistik ve nükleer caydırıcılık politikaları yer alıyordu. 2015 yılının sonunda NATO'da Türkiye'yi yakından ilgilendiren iki atama daha gerçekleşti. Bunlardan biri yine Genel Sekreter Yardımcısı pozisyonuydu. Türk Büyükelçi Tacan İldem, NATO'nun Kamu Diplomasisinden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı olarak atandı. Görev tanımında NATO'nun politikalarına ve faaliyetlerine ilişkin stratejik mesajların iletilmesi bulunuyordu. Diğer bir gelişme yine 2015 yılının sonunda, Burcu San'ın NATO Harekâtlar Bölümü Direktörü olarak atanmasıydı. NATO Harekâtlar Bölümü görev alanında örgütün operasyonel faaliyetlerinin siyasi yönetimin sorumluluğu, kriz yönetimi ve barışı koruma faaliyetleri ile tatbikatların düzenlenmesi bulunmaktadır.

- 17- 3. Ünite, 84. sayfa sol sütun sondan 2. cümle "Türkiye, ABD, Arnavutluk, İzlanda, Kanada, İngiltere, Karadağ, K. Makedonya ve Norveç, AB üyesi olmayan NATO ülkeleridir." şeklinde düzeltilmiştir.
- 18- 3. Ünite, 84. sayfa sol sütun sondan 3. cümle "Mevcut durumda 21 ülke hem NATO hem de AB üyesidir." şeklinde düzeltilmiştir.
- 19- 4. Ünite, 103. sayfa sağ üst sütun sondan 2. cümle "Dolayısıyla Soğuk Savaş'la birlikte, iki ayrı ve düşman Alman devleti ortaya çıkmıştır. " şeklinde düzenlenmiştir.
- 20- 4. Ünite, 106. sayfa sağ sütun son paragraf sondan 3. cümle "Soğuk Savaş biterken de bu özelliğine uygun olarak Doğu Avrupa, Balkanlar ve hatta Kafkasya'ya doğru ilk genişleyen ve hızla tüm Avrupa'yı kapsamına alan bir örgüt olarak göze çarpacaktır. " şeklinde düzeltilmiştir.
- 21- 4. Ünite, 106. sayfa, sol sütun, son cümle, "Türkiye, Avrupa Konseyi Statüsü'nü 12 Aralık 1949 tarihli 5456 Sayılı Kanun ile onaylamıştır." eklenmiştir.
- 22- 4. Ünite 106. sayfa, sağ sütun, son cümle, "Rusya'nın Ukrayna'ya karşı başlattığı savaşın ardından 16 Mart 2022 tarihinde Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Rusya'nın üyeliğini 26 yıl sonra sonlandırmıştır. Günümüzde Avrupa Konseyi 46 üye devlet ve 700 milyonluk nüfusu kapsayan Avrupa siyasi örgütüdür." güncellenmiştir.
- 23- 4. Ünite, Sayfa 107, "Örgütsel Yapısı" başlığında, 1. paragraf ilk cümleden sonra yeni cümle eklenmiştir.

Avrupa Konseyi'nin örgütsel yapısı içinde kurucu statüyle belirlenmiş ana organları Bakanlar Komitesi, Parlamento Meclisi ve Genel Sekreterliğidir. Genel Sekreterlik kurucu statüde bir Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcısından oluşur şeklinde düzenlenmiştir.

- 24- 4. Ünite, 111. sayfa, ikinci ve dördüncü paragraf, "47 üye", "46 üye" olarak güncellenmiştir.
- 25- 4. Ünite, Sayfa 111, 1.paragrafta "Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Konseyi" ifadesi "Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi" olarak değiştirilmiştir.

Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi, bir başka Avrupa Konseyi organıdır.

26- 4. Ünite, 116. sayfa, madde içeriği aşağıdaki şekilde güncellenmiştir.

- Başvuru yapabilmek için, ulusal yargı organlarının vermiş olduğu kesin hükümden (genellikle, en üst yargı organı kararı) itibaren sadece altı aylık bir süre bulunmaktadır. Bu sürenin dolmasından sonra yapılan başvuruyu Mahkeme kabul edemez.

27- 5. Ünite, Sayfa 137, 2. paragrafa metin eklenmiştir.

1970'lerden sonra dünya ekonomisinde başlayan yeni küreselleşme döneminde IMF'in de yeni görevleri olmuştur. Liderliğini ABD'nin yaptığı kapitalizminin gelişmiş-sanayileşmiş ülkelerinin büyüme hızlarında ciddi düşüşler yaşanması, sermayenin ulusal ekonomi sınırını aşmasını, daha yüksek kâr getirecek yeni yatırımları gerçekleştirmesini gerekli kılmaktaydı. Gelişmekte olan ülkelere 1980'lerin başlarında dış borç krizinin başlamasıyla birlikte, bu borcun yönetimi ve geliştirmekte olan ülkelerin izleyecekleri piyasa öncülüğündeki kalkınma stratejilerine yönelik Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası ve ABD Hazine Bakanlığı arasında bir politika reçetesi benimsenmiştir. Özellikle Latin Amerika ülkelerine yönelik bu politika önerisi paketi daha sonra geliştirmekte olan ülkelerin tamamını kapsamıştır. Washington Konsensüsü olarak da anılan neoliberal ekonomi politikaları krizden çıkmak için izlenmesi gereken politikaların ana hatlarını belirlemektedir. Buna göre uluslararası ekonomik sistemle entegre olan ülkelere; ...

28- 5. Ünite, Sayfa 137, maddelerden sonra gelen 3. paragrafa metin eklenmiştir.

Bu yeni dönemde IMF, Dünya Bankası ve GATT'ın temel görevleri yapısal uyum programı adı verilen Washington Konsensüsü ile belirlenen ilkelerin uygulanması olmuştur (Williamson, 2009). Geniş anlamda Washington Konsensüsü'nün yansıdığı standart politika tavsiyesi paketleri, IMF ve Dünya Bankası'nın vermiş olduğu mali yardımların adeta koşulu haline gelmiştir. 1989 yılında Berlin duvarının yıkılışı ve 1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla IMF küresel bir örgüt haline gelmiştir. Yeni görevleri arasına eski Doğu Bloğu ülkelerinin kapitalizme geçiş sürecini yönetmek/ yönlendirmek de girmiştir. IMF 90'lı yıllar boyunca bu ülkelere politika danışmanlığı, teknik yardım ve finansal destek sağlamıştır. Bu süreç geçiş ekonomilerinin 2004 yılında AB üyeliğini elde etmeleriyle başarıya ulaşmıştır.

29- 5. Ünite, 139. sayfa, sol sütun, son paragrafta bulunan cümle "Günümüzde 190 ülke IMF üyesidir." şeklinde düzenlenmiştir.

30- 5. Ünite, 140. sayfa, sağ sütun 3. paragrafta bulunan cümle "190 üye ülke arasında en yüksek kotaya sahip ABD, Japonya, Çin, Almanya, Fransa, İngiltere, Rusya ve Suudi Arabistan İcra Direktörleri Kurulunda doğrudan temsil edilir." şeklinde düzenlenmiştir.

31- 5. Ünite, 140. sayfa, sağ sütun 3. paragrafın son cümlesi çıkartılmıştır.

32- 5. Ünite, Sayfa 140, Tablo 5.1 aşağıdaki şekilde güncellenmiştir.

Tablo 5.1 IMF'de en yüksek kotaya ve oy gücüne sahip ülkeler ve Türkiye*

Ülke	Kota (Milyon SDR)	Pay (%)	Oy (Adet)	Pay (%)
ABD	82.994	17,46	831.407	16,52
Japonya	30.821	6,48	309.670	6,15
ÇHC	30.483	6,41	306.294	6,09
Almanya	26.634	5,60	267.808	5,32
Fransa	20.155	4,24	203.016	4,03
İngiltere	20.155	4,24	203.016	4,03
İtalya	15.070	3,17	152.164	3,02
Hindistan	13.114	2,76	132.608	2,64
Rusya Fed.	12.904	2,71	130.502	2,59
Brezilya	11.042	2,32	111.884	2,22
Türkiye	4.659	0,98	48.050	0,95
Toplam	475.473	100	5.031.614	100

*: Ağustos 2018 itibarıyla dağılımdır.

Kaynak: IMF

- 33- 5. Ünite, Sayfa 140, "Guvernörler Kurulu" başlığında ilk paragraf "Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan" ifadesi "Hazine ve Maliye Bakanı" olarak değiştirilmiştir.

Guvernörler Kurulu kendi aralarından bir Guvernörü, Guvernörler Kurulu Başkanlığına seçerler. Türkiye adına Guvernörlük görevi Hazine ve Maliye Bakanı, Guvernör Vekilliği ise Merkez Bankası Başkanı tarafından yerine getirilir.

- 34- 5. Ünite, 142. sayfa, sol sütun ilk paragraf ilk cümle "10- 5. Ünite 140. sayfa, sağ sütun 3. paragrafta bulunan cümle "190 üye ülke arasında en yüksek kotaya sahip ABD, Japonya, Çin, Almanya, Fransa, İngiltere, Rusya ve Suudi Arabistan İcra Direktörleri Kurulunda doğrudan temsil edilir." şeklinde düzenlenmiştir." şeklinde düzenlenmiştir.

- 35- 5. Ünite, Sayfa 142, 2. paragraf aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

IMF'nin üyelerine ödemeler dengesi ihtiyaçlarını karşılamak için sağladığı kredilerin ana amacı piyasalara söz konusu ülkenin dış yükümlülüklerini yerine getirmek için yeterli döviz rezervi olduğu yolunda güven sağlamak. Bu nedenle IMF'den kullanılan krediler ülkenin merkez bankasının döviz rezervlerini artırmak için kullanılır. Finansmanın miktarı; ülkenin ödemeler dengesi ihtiyacına, uygulanacak programa ve ülke kotasının büyüklüğüne bağlıdır. İstisnai durumlarda daha yüksek miktarda mali yardımlar IMF İcra Direktörleri Kurulu tarafından onaylanabilir.

- 36- 5. Ünite, 143. sayfa, sağ sütun ilk paragraf son cümle "Son kota artırımı ile birlikte 4,6 milyar SDR'lik kotasıyla Türkiye toplam oy gücü içinde %0,95 oranında paya sahiptir." şeklinde düzenlenmiştir.

- 37- 5. Ünite, Sayfa 145, "Hazine Müsteşarlığı" ifadesi "Hazine ve Maliye Bakanlığı" olarak değiştirilmiştir.

Türkiye'yi Dünya Bankası'nda Hazine ve Maliye Bakanlığı temsil etmektedir

- 38- 5. Ünite, 147. sayfa, sol sütun 2. cümle "2022 yılına kadar tamamlanan 209 proje için yaklaşık 46 milyar dolar kaynak kullanılmıştır." şeklinde düzenlenmiştir.

- 39- 5. Ünite, 147. sayfa, sağ sütun ilk paragraf sondan 2. cümle "IDA'nın 174 üyesi bulunmaktadır." şeklinde düzenlenmiştir.

- 40- 5. Ünite, 147. sayfa, sağ sütun kutu içeriği, "Yoksul ülkeler belirlenirken her yıl Dünya Bankasının belirlediği kişi başı gelir düze-yi eşik alınır (2024 mali yılı için 1.135 ABD doları). Bu göre-li yoksulluk sınırının altında kalan ülkeler IDA kaynaklarından yararlanabilir." olarak güncellenmiştir.

- 41- 5. Ünite, 148. sayfa, sağ sütun ilk paragraf sondan 2. cümle "Günümüzde 185 üyesi vardır." şeklinde düzenlenmiştir.

- 42- 5. Ünite, 148. sayfa, sağ sütun 3. paragraf sondan 2. cümle "1988 yılında kurulan MIGA'nın 182 üyesi vardır." şeklinde düzenlenmiştir.

- 43- 5. Ünite, 149. sayfa, sondan 3. paragraf sondan 3. cümle "ICSID, Dünya Bankası ile yakın ilişki içinde, fakat Banka'dan bağımsız bir uluslararası örgüt olarak kurulmuştur. ICSID'e üye 156 ülke vardır." şeklinde düzenlenmiştir.

- 44- 5. Ünite, 152. sayfa, ilk paragrafta bulunan 1947 tarihi 1948 olarak değiştirilmiştir.

- 45- 5. Ünite, 159. sayfa, sol sütun 2. paragraf ilk cümle "Başlangıçta 20 üyesi bulunan OECD'nin günümüzde Kuzey ve Güney Amerika'dan Avrupa'ya ve Asya-Pasifik'e uzanan coğrafyadan 38 üyesi bulunmaktadır." şeklinde düzenlenmiştir.

- 46- 5. Ünite, 159. sayfa, sağ sütun ilk paragraf "Hrvatistan, G. Kıbrıs ve Malta dışında kalanlar OECD üyesi olmuşlardır. Arjantin, Brezilya, Bulgaristan, Hırvatistan, Peru ve Romanya 2022 yılında aday ülke ilan edilirken Rusya Federasyonu ile görüşmeler durdurulmuştur. OECD, üyesi olmayan ama dünya ekonomisinde önemli yeri olan Çin, Hindistan, Endonezya ve Güney Afrika ile de ortaklık ilişkisi yürütmektedir." şeklinde düzenlenmiştir.

- 47- 5. Ünite, 159. sayfa, sağ sütun son paragraf ilk cümle "Üye ülkelerin temsilcileri, ekonomi, ticaret, bilim, istihdam, eğitim ve finansal piyasalar gibi önemli politika alanlarındaki gelişmeleri incelemek ve tartışmak için kurulan yüzlerce komitelerde bir araya gelmektedirler." şeklinde düzenlenmiştir.

- 48- 5. Ünite, 162. sayfa, paragraf içeriği, "... İlk olarak 2006 yılında New York/ABD'de gerçekleşen BM Genel Kurulu'nda bir araya gelen Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin BRIC Grubunu oluşturmuştur. Bu gruba 2011 yılında Güney Afrika da katılmış, BRICS halini almıştı. Mısır, Etiyopya, İran, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri de 2024 yılı başı itibarıyla BRICS'e katılmıştır." olarak güncellenmiştir.

- 49- 5. Ünite, Sayfa 163, “Öğrenme Çıktıları ve Bölüm Özeti” bölümünde, Bölüm özeti 1’de ilk paragrafta değişiklik yapılmıştır.

IMF, 22 Temmuz 1944 tarihinde imzalan Bretton Woods Anlaşması ile kurulmuştur. Birleşmiş Milletlerin uzmanlık kuruluşlarından birisidir. Buna karşılık idari ve mali açıdan bağımsız bir örgüt olarak faaliyet göstermektedir. 2018 yılında 189 ülke IMF üyesidir.

- 50- 5. Ünite, Sayfa 165, “Öğrenme Çıktıları ve Bölüm Özeti” bölümünde, Bölüm özeti 4’de ilk paragrafta üye sayısında değişiklik yapılmıştır.

Başlangıçta 20 üyesi bulunan OECD’nin Kuzey ve Güney Amerika’dan Avrupa’ya ve Asya-Pasifik’e uzanan coğrafyadan günümüzde 38 üyesi bulunmaktadır.

- 51- Ünite 5, Sayfa 170, “Öğrenme Çıktıları ve Bölüm Özeti” bölümünde, Bölüm özeti 5’de tabloda değişiklik yapılmıştır.

OECD’nin 38 üyesi vardır:

Almanya*	İrlanda	Macaristan
Amerika Birleşik Devletleri*	İspanya	Meksika*
Avustralya*	İsrail	Norveç
Avusturya	İsveç	Polonya
Belçika	İsviçre	Portekiz
Çekya	İtalya*	Slovakya
Danimarka	İzlanda	Slovenya
Estonya	Japonya*	Şili
Finlandiya	Kanada*	Türkiye*
Fransa*	Güney Kore*	Yeni Zelanda
Hollanda	Letonya	Yunanistan
İngiltere*	Litvanya	Kolombiya
		Kosta Rika

- 52- 6. Ünite, Ünite genelinde, “Venezüella” ifadeleri “Venezuela” olarak değiştirilmiştir.

- 53- 6. Ünite, 179. sayfa, sağ sütun ilk paragrafınıçeriği güncellenmiştir.

NAFTA’nın geleceği açısından atılan en önemli adım ABD öncülüğünde dönemin ABD Başkanı Obama tarafından izlenen enerji, sınır güvenliği ve göç alanlarında daha derin işbirliğini amaçlayan stratejinin genişletilerek 10 pasifik ülkesini de içine alacak şekilde Trans-Pasifik Ortaklığı’na dönüştürme çabası olmuştur. 2015 yılında imzalanan bu ticaret anlaşmasına Avustralya, Kanada, Japonya, Malezya, Meksika, Peru, ABD, Vietnam, Şili, Brunei, Singapur ve Yeni Zelanda taraf olmuştur. NAFTA üyeleri açısından daha geniş bir bölgede serbest ticareti öngören bu açılım ABD Başkanlığı görevine seçilen D. Trump tarafından rafa kaldırılmış, üstelik Trump Amerika ekonomisini güçlendirme stratejisi altında NAFTA’nın güncellenmesi gerektiğini, aksi durumda ABD’nin NAFTA’dan çekileceğini duyurmuştur. Nitekim ABD’nin ekonomik çıkarlarının korunduğu değişikliklerin yer aldığı ABD-Meksika-Kanada Anlaşması (USMCA) üzerinde uzlaşma Kasım 2018’de sağlanmıştır. 2020 yılı başı itibarıyla USMCA, yürürlükte olan Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması’nın (NAFTA) yerini almıştır.

- 54- Ünite 6, Sayfa 181, bilgi kutucuğu metni aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MERCOSUR üyeleri Arjantin, Brezilya, Uruguay ve Paraguay’dır. Venezuela’nın üyeliği 2016 yılında askıya alınmış, Bolivya’nın katılım süreci ise devam etmektedir.

- 55- 6. Ünite, 183. sayfa, sağ sütun ilk paragrafı sonuna “Nitekim diğer ülkelerin üyelikten ayrılmasıyla UNASUR’un yerine Bolivya, Guyana, Surinam ve Venezüela’nın yer aldığı PROSUR kurulmuştur.” cümlesi eklenmiştir.

- 56- 6. Ünite, 185. sayfa, sol sütun ilk paragrafta bulunan “...ülkelerin sayısı 54...” ibaresi “...ülkelerin sayısı 55” olarak değiştirilmiştir.

- 57- 7. Ünite, 218. sayfa, son paragraf içeriği “... Bunlardan Hindistan ve Pakistan 9 Haziran 2017’de örgüte Bunlardan Hindistan ve Pakistan 9 Haziran 2017’de örgüte katılmıştır. 2021 yılında İran’ın katılımıyla Örgütün üye sayısı 9’a yükselmiştir. 2022 yılında Belarus’un üyelik süreci başlatılmıştır. Afganistan ve Moğolistan gözlemci devletlerdir. ...” olarak güncellenmiştir.
- 58- 7. Ünite, 219. sayfa, ilk paragraf içeriği aşağıdaki şekilde güncellenmiştir.
- ... Ayrıca, 2008’de “örgütün amaç ve ilkelerini paylaşan ve karşılıklı yarar ilkesine dayalı ilişkiler tesis etmek isteyen devlet ya da örgütler” için “Diyalog Partneri” statüsü ihdas edilmiştir. Türkiye’nin 2012’de aldığı bu statüye sahip olan diğer devletler Azerbaycan, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Ermenistan, Kamboçya, Katar, Kuveyt, Maldivler, Mısır, Myanmar, Nepal, Sri Lanka ve Suudi Arabistan’dır. NATO üyesi olan ve AB’yle katılım müzakereleri yürüten Türkiye’nin ŞİÖ’ye tam üyelik ihtimalini zaman zaman dillendirmesi genelde siyasi bir manevra unsuru olarak görülse de, ŞİÖ enerji kulübünün 2017 dönem başkanlığı görevinin tam üye olmayan bir devlete ilk kez olacak şekilde Türkiye’ye verilmesi bu konunun zamanla alabileceği istikamet konusundaki görüşleri çeşitlendirmektedir. Öte yandan, Bangladeş, İsrail, Mısır ve Ukrayna gibi devletlerin gözlemcilik başvurularının da gösterdiği üzere Örgüte bölge içi ve dışı ilgi de artmakta ve 2017’de ilk kez genişleyen örgütün üye sayısının gelecekte artabileceği görüşü yaygınlaşmaktadır.
- 59- 7. Ünite, 219. sayfa, “Resim 7.2 2024 yılı itibarıyla ŞİÖ’ne Çin, Hindistan, İran, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Pakistan, Rusya Federasyonu ve Tacikistan üyedir. ” olarak güncellenmiştir.
- 60- 7. Ünite, 222. sayfa, sağ sütun ilk paragraf içeriği, “ ... İİÖ’nün üyesi olan 57 devlet şunlardır: Afganistan, Arnavutluk, Azerbaycan, Bahreyn, Bangladeş, Benin, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Brunei, Burkina-Faso, Cezayir, Cibuti, Çad, Endonezya, Fas, Fildişi Sahili, Filistin, Gabon, Gambiya, Gine, Gine Bissau, Guyana, Irak, İran, Kamerun, Katar, Kazakistan, Kırgızistan, Komorlar, Kuveyt, Libya, Lübnan, Maldivler, Malezya, Mali, Mısır, Moritanya, Mozambik, Nijer, Nijerya, Özbekistan, Pakistan, Senegal, Sierra Leone, Somali, Sudan, Surinam, Suriye, Suudi Arabistan, Tacikistan, Togo, Tunus, Türkiye, Türkmenistan, Uganda, Umman, Ürdün ve Yemen. ...” olarak güncellenmiştir.
- 61- 7. Ünite, 225. sayfa, ilk paragraf içeriği “ ... Nitekim 1972’de imzaya açılan kurucu metne ulusal ve uluslararası hukuk usullerine uygun olarak taraf olma-yan Türkiye, karşılıklı fiili anlayış çerçevesinde örgüt çalışmalarına katılmaya başlamıştır.” olarak güncellenmiştir.
- 62- 7. Ünite, 234. sayfa, Kendimizi Sınayalım 10. soru “Aşağıdakilerden hangisi İsrail’le imzaladığı Camp David Anlaşması nedeniyle 1979’da Arap Birliği üyeliğinden çıkarılmıştır?” şeklinde düzenlenmiştir.
- 63- Kitap genelinde “Beyaz Rusya” ibaresi, “Belarus” olarak güncellenmiştir.